

Οικογένεια που ανέδειξε διδασκάλους ἐνθ' ἄν.: *Εἶν' ἀπὸν δασκαλοῦσόνι αὐτὴ κὶ θὰ βρῇ κἄν' ἄν' δάσκαλον νὰ πάρ'* "Ηπ. (Κουκούλ.)

δασκαλόσπιτο τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) δασκαλόσπ' του "Ηπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δάσκαλος καὶ σπῖτι.

1) Ἡ οἰκία τοῦ διδασκάλου Πελοπν. (Καλάβρυτ.) 2) Ἡ οἰκογένεια ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἐν μέλος τῆς ὁποίας εἶναι δάσκαλος "Ηπ. (Κουκούλ.): *Ἦ τοῦ χονεργιό μας εἶνι κὶ τρία δασκαλόσπ'τα π' στέκουν καλά.*

δασκαλούδα ἡ, Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Πελοπν. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσκαλος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦδα.

1) Ἡ μικρὰ τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ σῶμα διδασκάλισσα Θράκ. (Ἀδριανούπ.) 2) Ἡ μαθήτρια Πελοπν. (Οἶν.)

δασκαλούδι τό, Βιθυν. (Κατιρλ.) Δαρδαν. (Σίγ.) "Ηπ. (Ἰωάνν. κ.ά.) Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Πελοπν. (Ἀχαΐα Βαλτεσιν. Βασαρ. Βούρβουρ. Δάρα Ἀρκαδ. Ἡλ. Καλάβρυτ. Κυνοῦρ. Οἶν. Πιτσᾶ Τριφυλ.) Προπ. (Κύζ.) — Δ. Λουκοπ., Ὑφαντ. Ἐνδυμ. Αἰτωλ., 135 — Λεξ. Πρω. Δημητρ. δασκαλούδ' Ἀλόνν. Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν. Ἀκρ. Λιχάς) "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. Πάπιγκ. Ραδοβύζ.) Θεσσ. (Τρίκερ. κ.ά.) Θράκ. Ἰμβρ. Μακεδ. (Γαλάτιστ. Λακκοβ. Πάγγ.) Σάμ. Στερελλ. (Ἀγιος Κωνσταντ. Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Γραν. Καρπεν. Ναύπακτ. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ. Φτελ.) δασκαλούδι Θράκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσκαλος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦδι.

1) Δασκαλάκι 1, τὸ ὅπ. βλ., Λεξ. Πρω. Δημητρ. 2) Δασκαλάκι 3, τὸ ὅπ. βλ., Ἀλόνν. Βιθυν. (Κατιρλ.) Δαρδαν. (Σίγ.) Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν. Ἀκρ. Λιχ.) "Ηπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. Κατσανοχ. Κουκούλ. Πάπιγκ. Πλαίσ. Ραδοβύζ.) Θεσσ. (Τρίκερ κ.ά.) Θράκ. Ἰμβρ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Μακεδ. (Γαλάτιστ. Λακκοβ. Πάγγ.) Πελοπν. (Ἀχαΐα Βαλτεσιν. Βασαρ. Βούρβουρ. Δάρα Ἀρκαδ. Ἡλ. Καλάβρυτ. Κυνοῦρ. Οἶν. Πιτσᾶ Τριφυλ. Προπ. Σάμ. Στερελλ. (Ἀγιος Κωνσταντ. Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Γραν. Καρπεν. Ναύπακτ. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ. Φτελ.) — Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: *Τοῦ πιδί μ' εἶνι δασκαλούδ' κὶ πάει 'ς τοῦ σκουλεῖου τ' μὴ πλάκα κὶ κονντύλ' Αἰτωλ. Οὐλα τὰ πιδιά γέν'τι δασκαλούδια, κὶ τὰ πρὸ πουλλά, σὰ μυγαλώσ'νι, σπονδάζ'νι Σάμ. Πῆγι (ἐνν. ὁ δάσκαλος) ἰκδρομὴ μὴ τὰ δασκαλούδια Ἀγιος Κωνσταντ. Τὰ δασκαλούδια πηγαίνανε ἀραδιασμένα 'ς τὴν ἐκκλησιὰ Δάρα Ἀρκαδ. Βαρεῖ ἡ καμπάνα νὰ πᾶνε τὰ δασκαλούδια 'ς τὸ σκολεῖο αὐτόθ. Ἐρχεται ὁ δάσκαλος μαζί μὲ τὰ δασκαλούδια "Ηπ. Ὁ δάσκαλος βρῖσκει καμμιὰ φορὰ τὸ διάβολό του ἀπὸ τὰ δασκαλούδια του Τριφυλ. Δασκαλούδια εἰστε 'σεῖς ἢ βάσανο; Κατσανοχ. Ἀκοῦς φωνές τὰ δασκαλούδια; Ἀλόνν. Πόλ'σι δάσκαλους τὰ δασκαλούδια, ὦρα κὶ 'μεῖς νὰ πᾶμι σπῖτ' Ἀγία Ἀνν. Γύρ'σαν τὰ δασκαλούδια κὶ 'ρχόνταν ἀπ' τοῦ σκουλεῖο Αἰτωλ. Ἦταν πέντ' ἐξὶ δασκαλούδια καὶ πετροβολάγανε τ'ς μυγαλιές Ἀκρ. Τὰ δασκαλούδια μ' χάλασαν τοὺν κῆπου Φθιώτ. Δὲν δρέπῃσι νὰ κλέβ'ς τὰ ξένα μῆλα, εἰσι κὶ δασκαλούδ'! αὐτόθ. Σὰ νά 'σι δασκαλούδ' κονκινιῖς Λιχάς. Μὲ τί χαρὰ καὶ τί περηφάνεια κρεμάει τὴ μαρούδα τὸ δασκαλούδι (μαρούδα = ἡ μαθητικὴ σάκκα) Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. || Φρ. *Τ' ἀλόγου σου εἶσαι δάσκαλος γιὰ τὰ δασκαλούδια* (δηλ., μὴ μοῦ κἀνης ἐμένα τὸν δάσκαλον τ' ἀλόγου σου = τοῦ λόγου σου) Κατσανοχ.*

|| Παροιμ. *Κατὰ τὸ δάσκαλο καὶ τὰ δασκαλούδια* (λέγεται προκειμένου περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν διδασκάλων ἐπὶ τῶν μαθητῶν, καί, γενικώτερον, περὶ οἰασδήποτε ἐπιδράσεως ἐμπειροτέρου ἀτόμου ἐπὶ ἀπειροτέρου) Μακεδ. (Πάγγ.) κ.ά. Συνών. παροιμ. *Κατὰ τὸν Μαστρο-Γιάννη καὶ τὰ κοπέλια του.* Συνών. *δασκαλοπαίδι 2, δασκαλούλι, μαθητούδι, σκολεῖο, σκολιταρούδι.*

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τύπ. Δασκαλούδης Μακεδ. (Πρώτ.)

δασκαλούλα ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δασκαλάδιὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦλα.

Ἡ διδασκάλισσα, θωπευτικῶς, πολλαχ.

δασκαλούλι τό, ἐνιαχ. δασκαλούλ' Μακεδ. (Βόιον Δασοχώρ. Καταφύγ. Λιτόχ. Σίτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσκαλος διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦλι.

Δασκαλούδι 2, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Πόσα δασκαλούλια εἶνι φέτου 'ς τοῦ σκουλεῖο; Μακεδ. (Δασοχώρ.) Τί ὦρα τ' ἀπουλνᾷ ἢ δάσκαλους τὰ δασκαλούλια; αὐτόθ. Σκόλασαν τὰ δασκαλούλια; Μακεδ. (Λιτόχ.) || Ἄσμι.*

Ἐχουν κὶ τοὺς παππᾶδες τοὺς μαζί μὴ τ'ς λαῖκοί τους, ἔχουν κὶ τοὺς δασκάλοι τοὺς μαζί μὴ τὰ δασκαλούλια Μακεδ. (Σίτ.)

δασκαλοφέρνω Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσκαλος καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ τοῦ ὁποίου ὡς β' συνθετ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22(1910), 252.

Ὁμοιάζω πρὸς διδασκαλον διὰ τὴν σχολαστικότητα.

δασκαλοχώρι τό, ἐνιαχ. δασκαλουχώρ' "Ηπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. δάσκαλος καὶ χωρίο.

Τὸ χωρίον τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τόπον καταγωγῆς πολλῶν δημοδιδασκάλων ἐνθ' ἄν.: *Ἰδῶ 'ς τοῦ Ζαγόρ' εἶνι θυὸ δασκαλουχώρια Κουκούλ.*

δασκαλωσύνη ἡ, Σίφν.—Γ. Ψυχάρ., Ρωμαίικ. Θέατρ., 82 Π. Βλαστ., Κριτικ. ταξίδ., 91 — Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημητρ. δασκαλωσύνη Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσκαλος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωσύνη. Ἡ λ. καὶ εἰς Βλαχ.

1) Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου Πόντ. (Οἶν.) Σίφν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: *Ὁ Τριαντάφυλλος ἠπαράτησε τὴν δασκαλωσύνη Σίφν. Συνών. δασκαλική, δασκαλική.* 2) Ἡ μόρφωσις Λεξ. Βάιγ. 3) Ἡ σχολαστικότης Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν. Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: *Εἶδα κάπου πὼς μὲ τὴν ἴδια τὴ δασκαλωσύνη μᾶς κατηγοροῦνε ἄξιαφνα καὶ γιὰ τὸ σχολεῖο Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν. Μὲ τὴν καθαρεύουσα καὶ τὴ δασκαλωσύνη γυρεύουμε νὰ φτιάσουμε ἱστορίαν καὶ ἔθνος Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν.*

δασμόβιος ἐπίθ. λόγ. πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. δασμός καὶ βίος.

Ἐπὶ βιομηχανίας, ἐμπορίου ἢ ἄλλων οἰκονομικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁ μόνον λόγος τῶν ἐπιβεβλημένων δασμῶν βιώσιμος.

δασμολόγηση ἡ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ ρ. δασμολογῶ.

Ἡ ἐπιβολὴ δασμοῦ, ἡ πρᾶξις τοῦ δασμολογεῖν (βλ. δασμολογῶ).

